

BURÁCENÍ HROMU

Ten nápis na zdi jako by se chvěl, roztřesen clonou proudící teplé vody. Eckels ucítil, jak mu víčka mrkla přes upřený pohled, a nápis zahořel i v té okamžik trvajícím tmě:

VÝPRAVY ČASEM, s. s r. o.

SAFARI DO JAKKOLI VZDÁLENÉ MINULOSTI VY SI VYBERETE ZVÍŘE, MY VÁS K NĚMU DOPRAVÍME, VY JE ZASTŘELÍTE! V krku měl vyprahlo; polkl. Svaly kolem úst se mu stáhly úsměvem, když zvolna napřáhl ruku, v níž mu povíval šek na deset tisíc dolarů, a podal ho muži u přepážky. "Ručíte za to, že se z téhle výpravy vrátím živ?" "My ručíme pouze za dinosaury," odpověděl úředník. Obrátil se. "Tohle je pan Travis, vedoucí vašeho safari do minulosti. Ten vám poví, co a kde zastřelit. Když řekne nestřílet, tak se střílet nebude. Pokud byste neuposlechl pokynů, musel byste po návratu zaplatit přísnou pokutu ve výši deseti tisíc dolarů a ještě byste asi měl popotahování s vládními úřady."

Eckels se rozhlédl obrovskou kanceláří po spletité změti stočených hučících drátů a ocelových beden a po červánkové záři, jež probleskovala hned do oranžova, hned stříbřitě a hned zas do modra. Bylo slyšet zvuk, jako by se na obrovské hranici pátil veškerý Čas, všechna léta, všechny pergamenové kalendáře, jako by někdo navršil na hromadu všechny hodiny a zapálil je. Stačí jediný dotek ruky a tahle hranice se v okamžiku nádherně rozhoří nazpátek. Eckels se rozpomněl na stylizaci inzerátu. Z oharků a popela, z prachu a uhlí se jako zlatí salamandři vyloupnou staré časy, časy zrání; růže provoní vzduch, bílé vlasy zčernají, vyhladí se vrásky; všechno, úplně všechno poletí vstříc svému zárodku, uprchne smrti, vrátí se k počátku, slunce bude vycházet na večerní obloze a zapadat v čarokrásných východech, měsíc bude ubývat na opačnou stranu, všechno se bude skládat do sebe jako ruské panenky, králíci budou skákat do klobouků a všechno, úplně všechno prospěje k omlazující smrti, k smrti semenné, k smrti počáteční, k období před prvopočátkem. A to dokáže způsobit jediný dotek ruky, nic víc než dotek ruky.

"Dábelská záležitost," vydechl Eckels, když mu záblesk stroje dopadl na hubený obličej. "Opravdový stroj času." Zavrtěl hlavou. "Člověka to nutí k přemýšlení. Kdyby byly včerejší volby dopadly špatně, mohl jsem teď prchat před výsledky. Díky Bohu, že Keith vyhrál. Bude to dobrý prezident Spojených států."

"Ano," řekl muž u přepážky. "Máme štěstí. Kdyby se do Bílého domu byl dostal Deutscher, měli bychom tady nejhorší diktaturu. Ten člověk je proti všemu na světě, militarista, zaměřený proti Bohu, proti lidem i proti vzdělání. Ani byste nevěřil, co lidí nás volalo. Dělal si legraci, ale mysleli to vážně. Říkali, že jestli se Deutscher stane prezidentem, chtějí se přestěhovat do roku 1492. My ovšem neorganizujeme žádné úniky, my dáváme dohromady jen lovecké výpravy. Tak tedy máme, Keith prezidentem. Vy teď máte jedinou starost, abyste..."

"Zastřelil svého dinosaura," dokončil za něj Eckels.

"Je to Tyrannosaurus rex - Hromoještěr, nejstrašlivější netvor v historii. Podepište tohle prohlášení. Stane-li se vám něco, nepřebíráme zodpovědnost. Tihle dinosauři jsou hladoví."

Eckels zrudl zlostí. "Chcete mě odstrašit?"

"Upřímně řečeno ano. Nechceme, aby nám tam jezdili lidé, kteří začnou panikařit při první ráně. V minulém roce přišlo o život šest našich průvodců a dvanáct lovců. My vám můžeme poskytnout nejstoprocentnější vzrušení, po jakém kdy opravdový lovec zatoužil. Zavezeme vás o šedesát miliónů let nazpět, abyste ulovil nejohromnější a nejstrašlivější zvíře všech dob. Váš šek je zde. Roztrhejte ho."

Eckels se na šek dlouze zahleděl. Prsty sebou zaškubaly.

"Hodně štěstí," řekl muž za přepážkou. "Pane Trivisi, je váš!"

Vzali si pušky a beze slova kráčeli místností ke stroji ze stříbřitého kovu a burácející záře.

Nejprve byl den a po něm noc, a pak den a noc, a pak už to bylo den-noc-den-noc-den. Týden, měsíc, rok, desetiletí! 2055, 2019, 1999! 1957! Dál! Stroj burácel.

Nasadili si kyslíkové přilby a vyzkoušeli vzájemné spojení.

Eckels se kymácel na čalouněném sedadle, v obličeji byl bledý a čelisti měl pevně stisknuté. Cítil, že se mu chvějí paže, a když sklouzl pohledem na ruce, spatřil, jak pevně svírají novou pušku. Ve stroji byli ještě čtyři muži. Travis, vedoucí výpravy, Lesperance, jeho asistent, a dva lovci, Billings a Kramer. Seděli, prohlíželi si jeden druhého a kolem nich se spalovaly roky.

Eckels si uvědomil, že říká: "Mohou tyhle pušky dinosaura na místě zastřelit?"

"Ano, když ho správně trefíte," odpověděl Travis rádiem ve své přilbě. "Někteří dinosauři mají dva mozky, jeden v hlavě a druhý až docela dole v páteři. Od těch raději dál. To bychom příliš pokoušeli štěstí. Nejlepší je vypálit první dvě rány do očí, oslepit je a pak zamířit dozadu na mozek."

Stroj vyl. Čas se proměnil ve film pouštěný pozpátku. Slunce a deset miliónů měsíců letělo za nimi. "Panebože," povzdychl si Eckels. "Všichni lovci, co jich kdy žilo, by nám dnes záviděli. Proti tomuhle je Afrika učiněný Zapadákov."

Stroj zpomalil a jekot se proměnil v mručení. Stroj se zastavil.

Na obloze se zastavilo slunce.

Mlha obestírající stroj se rozplynula a tři lovci a dva vedoucí výpravy s puškami z modrého kovu na kolenou byli v pravěku, dokonce ve velmi dávném pravěku. "Kristus se dosud nenarodil," řekl Travis. "A Mojžíš neodešel na horu, aby promluvil s Bohem. Pyramidy jsou dosud v zemi a čekají, až budou vyřezány a postaveny. Mějte to na mysli! Alexandr, Caesar, Napoleon, Hitler - žádný z nich neexistuje."

Muži přikývli.

"Támhleto," vykládal Travis, "to je džungle šedesát miliónů dva tisíce padesát pět let před zvolením prezidenta Keithe."

Ukázal na kovovou stezku, která se nad parnatou bažinou mezi obrovskými kapradinami a palmami nořila do zelené divočiny.

"A tohle," řekl, "to je stezka, vybudovaná naší společností pro vás. Vznáší se dvacet centimetrů nad zemí. Nedotýká se jediného stébka trávy, jediné květiny ani stromu. Je z anti-gravitačního kovu. Je tu proto, abyste se žádným způsobem nedotkli tohoto světa. Minulosti. Držte se na stezce. Nesestupujte z ní. Znovu vám to opakuji. Nesestupujte z ní! Ze žádného důvodu! Jestliže spadnete, je za to pokuta. A nestřílejte žádného živočicha, pokud k tomu nedáme souhlas." "Proč?" zeptal se Eckels.

Seděli v pravěké divočině. Z dálky přinášel vítr křik ptáků, pach dehtu a slanou vůni starého moře, vlhkých travin i krvavě zbarvených květů.

"Nechceme změnit budoucnost. My sem do minulosti nepatříme. Vláda nás tu nevidí ráda. Musíme podplácet na všechny strany, abychom si udrželi koncesi. Stroj času je zatraceně choulostivý podnik. Mohli bychom, aniž bychom si toho byli vědomi, zničit nějaké důležité zvíře, ptáčka, rybičku, nebo dokonce jen kvítek, a tím zmařit důležitý článek ve vyvíjejícím se druhu." "To mi není jasné," ozval se Eckels. "Tak se podívejte," pokračoval Travis, "řekněme, že tu náhodou zabijeme jednu myšku. To znamená, že pro budoucnost jsou zničena i všechna pokolení téhle určité myšky, je to jasné?" "Ano."

"A všechna pokolení všech pokolení téhle jediné myšky. Šlápnutím nohy vyhladíme nejprve jednu, pak tučt, pak tisíc, milión, miliardu možných myšek."

"No tak je po nich," řekl Eckels. "Co má být?"

"Co má být?" Travis zvolna popotáhl. "A co ty lišky, které budou tyhle myši potřebovat k životu? Kvůli deseti myším pojde jedna liška. Kvůli deseti liškám vyhladoví jeden lev. Kvůli jednomu lvu všelijaký hmyz, supi a nespočítatelné miliardy různých forem života budou vrženy do zmatku a záhuby. Nakonec to všechno naroste až takhle daleko: o padesát devět miliónů let později se jeskynní člověk, jeden z hrstky lidí na celém světě, vydá za potravou na lov kance nebo šavlozubého tygra. Ale vy, příteli, jste všechny tygry v jeho oblasti zašlápl. A to jen tím, že jste zašlápl jednu jedinou myš. Jeskynní člověk zemře hladu. A přitom tenhle jeskynní muž, to si prosím dobře uvědomte, není jen tak ledajaký člověk, bez něhož se lze obejít, kdepak! Představuje celý budoucí národ. Byl by zplodil deset synů. Ti by zplodili sto synů a tak dále až k civilizaci. Zničíte tohoto jediného člověka a zničíte celou rasu, lidstvo, celou historii života. Dá se to přirovnat k zavraždění některého z Adamových vnuků. Šlápnutím nohy na jedinou myšku můžete vyvolat zemětřesení, jehož následky mohou otrástit zemi a našimi osudy v průběhu času až do úplných základů. Smrtí tohoto jediného jeskynního muže je ta miliarda dalších, dosud nenarozených, zardoušena v zárodku. Možná že nikdy nepovstane Řím na svých sedmi pahorcích. Možná že Evropa navždy zůstane temným pralesem a jen Asie rozkvetne a zalidní se. Šlápnete na myšku a zboříte pyramidy. Šlápnete na myšku a v celé věčnosti zanecháte stopu jako Velký kaňon. Možná že se vůbec nenarodí královna Alžběta, možná že Washington nepřekročí Delaware, že nikdy nebudou žádné Spojené státy. Proto buďte opatrní. Držte se na stezce. V žádném případě nesestupujte!"

"Už rozumím," řekl Eckels, "ale to by se tedy nemuselo vyplatit, ani kdybychom se dotkli trávy."

"Správně. Zlomení určitých rostlin se může nekonečně zmnohonásobit. Malá chybička by se za šedesát miliónů let rozrostla nedozírně. Je ovšem možné, že naše teorie není správná. Možná že čas nemůžeme předělat. Anebo se možná dá změnit jen nepatrně, v maličkostech. Mrtvá myš způsobí na jiném místě nesprávný poměr hmyzu, později pak nerovnoměrné rozvrstvení obyvatelstva, dále špatné žně, krizi, hladomor a nakonec i změnu společenského složení někde v odlehlých končinách. Snad ještě něco mnohem nepatrnějšího. Snad jen závan dechu, zašeptání, spadlý vlas, změnu tak nepatrnou, že se dá postřehnout jen při bedlivém zkoumání. Kdopak ví? Může vůbec někdo říct, že to ví? My nevíme. My se jen dohadujeme. Ale pokud se nedovíme s naprostou jistotou, zda naše zasahování do času je schopno způsobit v dějinách veliký rámus, nebo jen malé zaharašení, musíme být opatrní jak čerti. Víte, že stroj, stezka, naše obleky i my sami jsme byli před cestou sterilizováni. Tyhle kyslíkové přílby máme na sobě proto, abychom do pravěkého ovzduší nezavlekli naše bakterie."

"Jak poznáme, která zvířata zastřelit?"

"Jsou označena červenou barvou," řekl Travis. "Dnes, dřív než jsme vyrazili my, poslali jsme sem ve stroji Lesperance. Dorazil přesně do této doby a určitá zvířata sledoval."

"Vy jste je pozoroval?"

"Ano," odpověděl Lesperance. "Stopoval jsem je po celou jejich existenci a všímálem jsem si, která z nich žije hodně dlouho. Není jich mnoho. A kolikrát se páří. Nepříliš často. Žijí krátce. Když najdu zvíře, které zahyne tím, že na ně padne strom nebo že se utopí v jámě dehtu, poznamenám si přesně hodinu, minutu a vteřinu a pak vystřelím bombu s barvou. Zanechá na něm červenou skvrnu. Nemůžeme je minout. Podle toho pak přizpůsobím náš přilet do minulosti tak, abychom netvora potkali asi o dvě minuty dříve, než by byl tak jako tak zašel. Tím dosáhneme toho, že zabíjíme jen živočichy, kteří nemají žádnou budoucnost, kteří se už nikdy nebudou pářit. Vidíte, jak jsme opatrní?"

"Ale jestliže jste tu dnes ráno už byl," dychtivě vyhrkl Eckels, "musel jste narazit na nás, na naši výpravu! Jak dopadla? Byla úspěšná? Vrátili jsme se všichni - živí?"

Travis s Lesperancem na sebe pohlédli.

"To by byl paradox," odpověděl Lesperance. "Čas nepřipouští takové změnění - aby člověk potkal sám sebe. Když hrozí taková možnost, čas ustoupí stranou. Jako když se letadlo dostane do vzduchové díry. Cítíte jste, jak stroj poskočil, než jsme zastavili? To jsme právě míjeli sami sebe na zpáteční cestě do budoucnosti. Nic jsme nepostřehli. Žádným způsobem se nedá zjistit, zda tato výprava byla úspěšná, zda jsme dostali svého netvora a zda jsme všichni - a zvláště vy, pane Eckelsi - vyvázli živí."

Eckels se nejistě usmál.

"Nechtě toho," břitce přerušil Travis. "Všichni vstaňte!"

Připravili se opustit stroj.

Džungle byla vysoká, džungle byla hluboká, džungle byla na věky věků celý svět. Zdálo se, jako by se z oblohy snášela hudba a pleskání stanového plátna, ale to se jen ve výši na proděravělých šedých křídlech vznášeli pterodaktylové, obrovští netopýři z deliria a děsivých nočních vidin. Eckels balancoval na úzké stezce a žertem namířil pušku.

"Nechtě toho!" okřikl ho Travis. "K čertu, nemiřte ani z legrace. Kdyby vaše puška náhodou spustila..."

Eckels zrudl. "Kde je náš Tyrannosaurus?"

Lesperance pohlédl na hodinky. "Kupředu. Za šedesát vteřin mu zkřížíme cestu. Jen se proboha dívejte po té červené barvě. Nestřílejte, dokud neřekneme. Zůstaňte na stezce. Zůstaňte na stezce!" V ranním větru postupovali vpřed. "Tohle je zvláštní," hučel si Eckels. "Před námi, šedesát miliónů let v budoucnosti, je po volbách. Keith je prezidentem. Všichni to oslavují. A my jsme tu, milióny let se ztratily a neexistují. Události, které nás trápily měsíce anebo celý život, ještě vůbec nevznikly, ani na ně nikdo nepomyslel."

"Všichni odjistěte pušky!" nařídil Travis. "První střílíte vy, Eckelsi. Druhý Billings. Třetí Kramer."

"Lovil jsem už tygry, divoké kance, buvoly, slony, ale, Kriste pane, tohle je to pravé," řekl Eckels. "Třesu se jako dítě." "Ach," vydechl Travis. Všichni se zastavili. Travis zvedl ruku. "Před námi," zašeptal. "V mlze. Tamhle je. Tamhle jde Jeho královské Veličenstvo."

Džungle byla hluboká a odevšad se z ní ozýval šustot, švitoření, mručení a vzdechy.

Náhle vše ustalo, jako by někdo zavřel dveře.

Ticho.

Zaburácel hrom. Z mlhy asi sto metrů před nimi, se vynořil Tyrannosaurus rex.

"Ježíši Kriste," zašeptal Eckels.

"Pst!"

Přicházel na dlouhých, olejově lesklých, mohutně kráčejících plážích nohou. Přečníval o deset metrů většinu stromů, obrovský bůh zla, své tlapy, jemné jako ruce hodinářovy, měl složený na olejově se lesknoucí slizké hrudi. Zadní nohy byly jako písty - tisícikilové bílé kosti zapuštěné do tlustých provazců svalů chráněných lesknoucí se šupinatou kůží, která se podobala drátěné košili jakéhosi strašlivého válečníka. Stehno - to byla tuna masa, slonoviny a spleti ocelových provazců. Z obrovského hrudníku v hořené části těla klinkavě visely ty dvě titěrné paže, paže s rukama, které mohly zvednout a prohlížet si člověka jako hračku. Hadovitý krk se svíjel. A konečně hlava - to byla tuna opracovaného kamene, lehce vyzdvižená k nebi. Otevřela se tlama a odhalila hradbu zubů ostrých jako dýky. Oči, obrovská pštrosí vejce, se koulely sem tam a nebylo v nich nic než hlad. Zvíře zavřelo tlamu ve smrtelný škleb. Dalo se do běhu. Pánevními kostmi přeráželo stromy a keře kolem sebe, nohy s dlouhými drápy rozrývaly vlhkou zemi a kamkoli dopadly, zanechaly patnáct centimetrů hluboké stopy. Netvor běžel klouzavým baletním krokem, na svých deset tun neobyčejně vyrovnaně a bez kolébání. Obezřetně vystoupil do prostoru zalitého sluncem a krásnýma plazíma rukama zkoumal vzduch.

"Bože můj!" Eckels zkřivil ústa. "Ten se může natáhnout a shrábnout měsíc."

"Pst!" utrl se zlostně Travis. "Ještě si nás nevšiml."

"Toho nemůžeme zabít." Eckels vyřkl ten rozsudek klidně, jako by proti němu nemohlo být námitek. Posoudil fakta a vyjádřil svůj uvážený názor. Puška, kterou držel v ruce, mu připadala jako dětská špuntovka. "Byli jsme blázni, že jsme sem jezdili. Není to možné!"

"Držte hubu!" zasyčel Travis.

"Hrůza!"

"Obraťte se," přikázal Travis. "Kráčejte zvolna ke stroji. Polovinu obnosu vám vrátíme."

"Ani ve snu mě nenapadlo, že bude takhle obrovský," řekl

Eckels. "Přepočítal jsem se, už je to tak. Teď se z toho chci dostat."

"Už nás vidí!"

"Má na hrudi červenou barvu!"

Obrovský ještěr se zvedl. Jeho opancéřované maso se lesklo jako tisíce zelených penízků. Z penízků, potažených slizem, stoupala pára. Ve slizu se kroutili drobní červíci, takže se zdálo, jako by se celé tělo svíjelo a vlnilo, ačkoli netvor stál bez pohnutí. Vydechl. Divočinou zavanul pach syrového masa.

"Odved'te mě odsud," ozval se Eckels. "Takovéhle to nebylo ještě nikdy. Vždycky jsem měl jistotu, že vyvážnu živ. Měl jsem dobré vedení, spolehlivou výpravu a byl jsem úplně bez starosti. Tentokrát jsem se přepočítal. Je to nad mé síly, přiznávám se. S tímhle se nedokážu vypořádat."

"Neutíkejte," řekl Lesperance. "Jděte zpátky a schovejte se ve stroji."

"Ano." Eckels byl jako tělo bez duše. Pohlédl na nohy, jako by se je pokoušel přimět k pohybu. Nemohoucně zachroptěl.

"Eckelsi!"

Poslepu se odšoural kousek dopředu. "Tamtudy ne!" Při prvním pohybu netvor strašlivě zavřeštěl a učinil výpad. Sto metrů urazil za čtyři vteřiny. Pušky se zvedly a vyplivly oheň. Vichřice z tlamy zvířete je zalila pachem slizu a zkažené krve. Netvor zařval a proti slunci se zaleskly jeho zuby. Eckels se vůbec neotočil. V rukou malátně držel pušku, slepě zamířil k okraji stezky, sešel z ní, a aniž si toho byl vědom, kráčel džunglí. Nohy se mu zabořily do zeleného mechu. Nohy ho nesly a on si připadal docela sám a daleko od všeho, co se dalo za ním.

Znovu třeskly pušky. Jejich zvuk zanikl v ječivém zahřmění ještěra. Ohromný sochor plazího ocasu se vymrštil a bil na všechny strany. Stromy vybuchovaly oblaky větví a listoví. Netvor zkroutil své klenotnické ruce, aby jimi polaskal muže, aby je překroutil v půli, rozmáčkl jako borůvky a nacpal si je mezi zuby do ječícího chřtánu. Jeho balvanovité oči se snížily do úrovně mužů. Uviděli v nich svůj obraz. Vypálili na kovová víčka a do černě planoucích panenek. Jako kamenná modla, jako obrovitá lavina padl Tyrannosaurus. Hromově burácel, chytal se stromů a bral je s sebou. Vyškubl a roztrhl kovovou stezku. Muži se vrhli zpět, pryč odtud. Tělo - deset tun ztuhlého masa a kamení - dopadlo. Pušky vypálily. Netvor šlehl opancéřovaným ocasem, škulbl ještěří tlamou a zůstal ležet bez hnutí. Z jícnu mu vyrazil mohutný proud krve. Někde uvnitř těla se protrhl měchýř s tekutinou. Lovce promáčela odporná sprška. Zastavili se, rudí a lesklí.

Burácení sláblo.

Džungle byla tichá. Po lavině - klid. Po nočním děsu - ráno.

Billings a Kramer seděli na stezce a zvraceli. Travis a Lesperance stáli s kouřícími puškami a z úst se jim hrnul proud nadávek.

Ve stroji času ležel obličejem k zemi Eckels a chvěl se. Dostal se zpátky na stezku a vylezl do stroje.

Přišel Travis a pohlédl na Eckelse, vyndal z kovové krabice buničitou vatu a vrátil se k těm, kteří seděli na stezce.

"Očistěte se."

Setřeli si z helem krev. Začali také klít. Netvor ležel jako hora masa. Z jeho vnitřností bylo slyšet ještě vzdechy a mručení, jak odumíraly další a další části, orgány přestávaly pracovat, tekutiny se v posledním okamžiku přelévaly z dutin do měchýřů a do sleziny a všechno se vypínalo a navždy uzavíralo. Bylo to, jako když člověk pozoruje poškozenou lokomotivu nebo bagr, když končí práci a všechny záklopy se otevírají, anebo pevně zavírají. Kosti praštěly; tuny masa, které nyní ztratily rovnováhu, pohltily drobné přední končetiny a skryly je pod sebou. Maso se třaslavě usadilo.

A další zaprašštění. Nahoře se od masivního kmene ulomila gigantická větev a spadla. S třeskotem se zřítíla na mrtvé zvíře.

"Tak." Lesperance zkontroloval čas. "Přesně na minutu. To je ten obrovský strom, který měl podle mého zjištění spadnout a zabít tohle zvíře." Pohlédl na dva lovce. "Přejete si obrázek s úlovkem?"

"Co?"

"Úlovek si nemůžeme odvézt do budoucnosti. Zdechlina musí zůstat na tom místě, kde by bylo zvíře zašlo původně, aby se do něj mohl pustit hmyz, ptáci a bakterie, jak to mělo být. Nic nesmíme porušit. Zdechlina zůstane tady. Ale můžeme udělat obrázek, jak stojíte poblíž."

Muži se pokusili soustředit, ale vzdali se a zavrtěli hlavou.

Nechali se vést po kovové stezce. Vyčerpaně sklesli do měkkých sedadel stroje. Vytřeštěně se ohlíželi na zašlého netvora, na tu nehybnou hromadu, na jejímž parnatém krunýři se již hemžili podivní plazovití ptáci a zlataví brouci.

Vyděsil je zvuk z podlahy stroje. Seděl tam chvějící se Eckels.

"Promiňte mi to," řekl po chvíli.

"Vstaňte!" rozkřikl se Travis.

Eckels vstal.

"Vyděte sám na stezku," pokračoval Travis. Pušku měl namířenou. "Vy se strojem nevrátíte. Necháme vás tady."

Lesperance chytil Trávise za ruku. "Počkej..."

"Do toho se nepleť!" setřásl mu ruku Travis. "Ten mizera nás málem má všechny na svědomí. A nejen to. K čertu! Podívejte se mu na boty! Sešel ze stezky! Můj Bože, to nás zničí! Pro Krista, to se naplatíme! Desetitisíce dolarů pojištění! Ručíme za to, že nikdo nesejde ze stezky. On se jí nedržel. Ztracený blázen! Budu to muset ohlásit vládě. Možná že odvolají naše cestovní povolení. Sám Pánbůh ví, co udělal času, dějinám!"

"Nedělej si z toho takovou hlavu, rýpnul do toho a odnesl trochu bláta, to je všechno."

"Jak to můžeme vědět!" rozkřikl se Travis. "Nevíme vůbec nic! Všechno je úplná záhada! Tak ven, Eckelsi!"

Eckels zašmátral za košilí. "Všechno zaplatím. Sto tisíc dolarů!"

Travis pohlédl na Eckelsovu šekovou knížku a odplivl si. "Ven! Netvor je hned vedle stezky. Strčte mu ruce až po lokty do huby. Pak se s námi můžete vrátit."

"To je nerozumné!"

"Ta obluda je mrtvá, vy parchante zatracená. Ale co kulky! Kulky tu nemohou zůstat. Ty do minulosti nepatří, mohly by něco změnit. Tady máte nůž. Vydejte je!"

Džungle už zase ožila čírikáním a křikem ptáků jako dřív. Eckels se pomalu obrátil k té hromadě prastarých zbytků, k té hoře příšerného děsu. A za hodnou chvíli se jako náměsíčný šouravě vydal po stezce.

V pěti minutách byl zpátky, třásl se hrůzou a ruce měl nasáklé krví až k loktům. Natáhl ruce před sebe. V každé držel několik ocelových kulek. Pak se zhroutil. Zůstal ležet bez hnutí na místě, kde padl.

"K tomuhle jsi ho nutit nemusel," řekl Lesperance.

"Myslíš? To se zatím ještě nedá říct." Travis šťouchl do tichého těla. "Ten to přežije. Příště už na takovouhle divokou nepůjde. Tak hotovo." Otráveně škuhl palcem k Lesperancovi. "Zapni to. Jede se domů."

1492. 1776. 1812.

Očistili si ruce a obličej. Převlékli si propocené košile i kalhoty. Eckels už byl docela při sobě a na nohou, ale nemluvil. Travis na něj upřeně hleděl celých deset minut.

"Nekoukejte na mě," vykřikl Eckels. "Nic jsem neudělal."

"Kdo ví?"

"Jen jsem sešel ze stezky, nic víc, a na boty se mi nalepilo trochu bláta - co chcete, abych udělal - klekl a modlil se?"

"Možná že to bude zapotřebí. Varuji vás, Eckelsi, ještě není tak docela jisté, že vás nezabiju. Pušku mám připravenou."

"Jsem nevinný. Nic jsem neudělal."

1999. 2000. 2055.

Stroj se zastavil.

"Vystupte," řekl Travis.

Místnost byla, jak ji opustili. A přece ne docela taková, jak ji opustili. Za stejnou přepážkou seděl týž muž. A přece to neseseděl přesně týž muž za stejnou přepážkou.

Travis se rychle rozhlédl kolem sebe. "Všecko je tu v pořádku?" vyjel.

"Všechno klape. Vítám vás doma."

Travis se nezbavil starostí. Zdálo se, že prohlíží každý atom vzduchu i to, jak proudí slunce do místnosti vysokým oknem.

"Dobrá, Eckelsi, vystupte. A už se tu nikdy neukazujte."

Eckels se nehýbal.

"Slyšíte?" řekl Travis. "Na co to tak vyjeveně koukáte?" Eckels stál a sál do sebe vzduch a v tom vzduchu bylo něco navíc, nějaká chemická přísada, ale tak jemná, tak nepatrná, že ho na ni upozornil jen jakýsi slabounký podnět podvědomí. Ty barvy na nábytku, na obloze, venku za oknem, bílá, šedá, modrá, oranžová, byly... byly... A hlavně ten pocit. Tělo sebou škubalo. Ruce zacukaly. Stál a vpíjel do sebe to něco zvláštního všemi póry těla. Někde někdo určitě zahvízdal způsobem, který slyší jen pes. Jeho tělo němě odpovědělo. Za touto místností, za touto stěnou, za tímhle mužem, který není docela týž muž za stejnou přepážkou..., leží celý svět ulic a lidí. A jaký je ten svět nyní, to se nedalo říct. Dovedl si téměř představit, jak se tam za tou stěnou pohybují lidé jako figurky na šachovnici, poháněné větrem...

Avšak do očí ho udeřil nápis na stěně, týž nápis, který dnes už jednou četl, hned jak vešel. Ten nápis se nějak změnil:

VÍPRAVI CAZEM, s. s r. o.

SAFARY DO JAKOLY VZDÁLENÉ MYNULOSTI

VI SY V I B E _ R E T E ZVÝŘE

MI VÁS K NĚMU DOPRAVÝME

VI JE ZASTŘELÝTE!

Eckels si uvědomil, že klesá do židle. Jako smyslů zbavený zašmátral po vrstvě slizu na svých botách. Chvějícíma se rukama zvedl nášlapek bláta. "Ne, to není možné! Něco tak nepatrného! Ne!"

V blátě byl zachycen motýl, leskl se zeleně, zlatě i do černá, byl velice krásný, ale mrtvý.

Motýlek padl k zemi, jemňoučká, maličká věcička, která dokázala porušit rovnováhu a srazit jednu linii drobných stavebních kostek, jež vytvářejí osud, pak velkých kostek a nakonec obrovských kostek, a to všemi obdobími času. Eckelsovi v hlavě vířily myšlenky. Motýlek přece nemohl nic změnit. Zabití motýla přece nemohlo mít takový dosah. Nebo snad mohlo?

Obličej měl ztuhlý. Chvějícími se ústy se zeptal: "Kdo, kdo vyhrál včera prezidentské volby?" Muž za přepážkou se dal do smíchu. "Co si děláte legraci? Víte to sám moc dobře. Samozřejmě Deutscher! Kdopak jiný? Snad ne ten zatracený slaboch Keith! U všech ďasů, teď máme člověka z ocele, ten má pane kuráž!" Úředník se zarazil. "Copak se stalo?" Eckels zasténa. Kolena pod ním klesla. Rozechvělými prsty zašmátral po zlatém motýlkovi. "Nemohli bychom," žadonil, obraceje se k celému světu, k sobě, k úředníkům, ke stroji, "nemohli bychom ho donést zpátky, nemohli bychom ho oživit? Nemohli bychom vyjet znova? Nemohli..."

Ani se nepohnul. Zavřel oči a rozechvěle čekal. Slyšel v místnosti Travisův sípavý dech. Slyšel, jak Travis pohybuje puškou, natahuje spoušť a zvedá zbraň.

Zaburácel hrom.